

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bfv.III.465/2016/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Székely Ákos, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2016. október 11.
Az ügy tárgya: lopás vétsége és más bűncselekmények
Terhelt: H.T.A.

Első fok: Szekszárdi Járásbíróság, 14.Fk.24/2015/12., ítélet, tárgyalás,
2015. október 29., jogerő: 2015. október 29.

Az indítvány előterjesztője: Tolna Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás vétsége és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Szekszárdi Járásbíróság 4.Fk.24/2015/12. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a próbára bocsátás tartamát 2 (kettő) évre mérsékli.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Szekszárdi Járásbíróság a 2015. október 29-én kihirdetett 14.Fk.24/2015/12. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki lopás vétségében [2012. évi C. törvény - a továbbiakban: Btk. - 370. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont], folytatólagosan elkövetett garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdés], valamint testi sértés vétségében [Btk. 164 § (1) és (2) bekezdés]. Ezért 3 évi időtartamra próbára bocsátotta, és megállapította, hogy a terhelt a próbaidő tartama alatt pártfogó felügyelet alatt áll.
- [2] Az elsőfokú ítélet - fellebbezés hiányában - a kihirdetésének napján jogerőre emelkedett.
- [3] A járásbíróság 2015. november 13-án 15. sorszám alatt kijavító végzést hozott, mellyel ítéletének

rendelkező részében a próbára bocsátás tartamát 2 évre javította ki.

II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Tolna Megyei Főügyészség a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában írt okból - a terhelt javára - terjesztett elő felülvizsgálati indítványt (BF.B.117/2016/1-I.), melyben a jogerős ítélet megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát kérte.
- [5] Indokai szerint az elsőfokú bíróság a fiatakorúakra vonatkozó speciális anyagi jogi szabályok megsértésével állapította meg a terhelttel szemben alkalmazott intézkedés tartamát; a Btk. 116. § (2) bekezdése szerint ugyanis fiatakorú terhelt próbára bocsátása esetén a próbaidő tartama egy évtől két évig terjedhet.
- [6] Az indítvány szerint akkor is tévedett az elsőfokú bíróság, amikor ítéletének rendelkező részét a Be. 261. §-ának alkalmazásával javította ki. Az ún. „kisítéletből”, és a kijavító végzés indokolásából is az tűnik ki ugyanis, hogy a próbára bocsátásnak az ítéletben feltüntetett, 3 éves időtartama nem elírás következménye. Ezért - az ügyészi álláspont szerint - a törvénysértés orvoslására a kijavító végzés nem alkalmas.
- [7] A Legfőbb Ügyészség az Fk.BF.355/2016/1. számú átiratában az indítványt változatlan tartalommal tartotta fenn. A kijavító végzés tekintetében utalt rá, hogy a járásbíróság az ítélet anyagi jogerejét is áttörte, amikor a jogerősen eldöntött joghátrány mértékét - elírásra hivatkozással - érdemben megváltoztatta. E törvénysértés a Be. 431. §-ára tekintettel csak a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslattal lenne orvosolható, a felülvizsgálat azonban azt okafogyottá teszi, mert az intézkedés tartamának a törvényes mértékre való csökkentése esetén a kijavító végzés jelentősége elenyészik.
- [8] A terhelt és védője az indítványra nem tett észrevételt.

III.

- [9] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.
- [10] A felülvizsgálati indítvány alapos.
- [11] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálati indítványnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, avagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel. Ekként az indítványban megjelölt ok - az intézkedés törvénysértő tartamban való megállapítása - a jogerős ítélet felülvizsgálatát megalapozza.
- [12] Ennek során a Kúria elsőként a Szekszárdi Járásbíróság kijavító végzésének joghatásait vizsgálta. A Be. 261. § (1) bekezdése név-, számelírás, számítási hiba és más hasonló elírás folytán biztosít lehetőséget a határozat kijavítására, tehát olyan esetben, ha a határozat leírt tartalma a határozat meghozója valós akaratának nem felel meg. Ha azonban maga az akarat téves, vagy törvénysértő tartalmat hordoz, akkor az annak megfelelően írásba foglalt határozat utóbb, a jogalkalmazás téves mivoltának felismerésekor nem javítható ki, a sérelem - az ahhoz szükséges egyéb feltételek megléte esetén - csak rendkívüli perorvoslat útján orvosolható.
- [13] Jelen esetben ez utóbbiról van szó. A járásbíróság - ahogy az a Be. 321. § (1) bekezdés második mondata szerint írásba foglalt, a tárgyaláson kihirdetett ítéleti rendelkező részből (az ún. „kisítéletből”) is egyértelműen kitűnik - 3 évi próbára bocsátást alkalmazott, és ezzel büntetőjogi főkérdésben döntött, ami a kihirdetésekor jogerőre is emelkedett. Az elsőfokú bíróság utóbb - ezt megváltoztatva - e büntetőjogi főkérdésben hozott kijavítás címén, (ténylegesen) eltérő döntést.

Ezzel pedig az ítélet anyagi jogerejét áttörve, felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható, és - a Be. 257. § (1) bekezdés második mondat első fordulatra figyelemmel - nem ügydöntő végzéssel rendelkezett olyan kérdésben, ami a Be. 258. § (2) bekezdés e) pontja szerint kizárólag az ügydöntő határozatra tartozik.

- [14] A bíróság végzése ún. „jogerősítő záradékot” nem tartalmaz, azonban az iratokból kitűnik, hogy az 2015. november 27-én jogerőre emelkedett. Ekként az - ahogy arra a Legfőbb Ügyészség is utalt - csak a Be. 431. §-a szerinti törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat útján lenne orvosolható.
- [15] A kijavító végzés jogereje azonban - éppen azért, mivel ilyen módon az érdemi döntés nem változtatható meg - nem azt eredményezi, hogy jelenleg 2 év lenne a terhelttel szemben alkalmazott próbára bocsátás tartama, hanem csupán azt, hogy a Szekszárdi Járásbíróság 14.Fk.24/2015/12. számú, a Be. 259. § (1) bekezdése szerint indokolt ítélete a ténylegesen kiszabott 3 év próbára bocsátás helyett - a kijavítást követően - 2 évet tüntet fel, s ekként jelenleg eltér az ítélet tárgyaláson kihirdetett rendelkező részétől.
- [16] Erre az esetre pedig következetes az ítélkezési gyakorlat; ha az előzetesen leírt és aláírt rendelkező rész [Be. 321. § (1) bekezdés] és az indokolással írásba foglalt ítélet rendelkező része egymástól eltér, akkor az előbbi szerint kihirdetett határozatot kell irányadónak tekinteni (BH 1997.273., BH 1982.267.).
- [17] Ez pedig a 3 évi próbára bocsátást tartalmazza; azaz a terhelttel szemben alkalmazott próbára bocsátás jogerősen meghatározott tartama jelenleg is 3 év, s így a Kúria az indítványt annak megfelelően bírálta el.
- [18] Az iratok tartalma alapján megállapítható, hogy a terhelt 1997. augusztus 3-án született, a támadott ítéletben elbírált bűncselekményeket 2013. október 1. és 2014. március 5. napján követte el; ekkor tehát a 12. életévét már betöltötte, a 18. életévét azonban még nem, és így a Btk. 105. § (1) bekezdése értelmében: fiatalkorú.
- [19] A hivatkozott törvényhely (2) bekezdése szerint fiatalkorú terhelt esetében a törvény rendelkezéseit a Btk. XI. Fejezetében foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- [20] A próbára bocsátás a Btk. 63. § (1) bekezdés b) pontjában írt intézkedés, annak tartamát a Btk. 65. § (3) bekezdése szerint egy év és három év között, években, vagy években és hónapokban kell meghatározni. A Btk. 116. § (2) bekezdése azonban ezzel szemben akként rendelkezik, hogy fiatalkorú terhelt esetében a próbára bocsátás tartama egy évtől két évig terjedhet.
- [21] Ehhez képest törvényt sértett az eljáró bíróság, amikor a fiatalkorú terhelttel szemben 3 évi próbára bocsátást alkalmazott.
- [22] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet annyiban változtatta meg, hogy a próbaidő tartamát a Btk. 116. § (2) bekezdésének megfelelően mérsékelte.
- [23] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítvánnyal támadott részében a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja szerint megváltoztatta, és a törvénynek megfelelő határozatot hozott. Egyebekben a megtámadott határozatot a Be. 426. §-a szerint hatályában fenntartotta.

IV.

- [24] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [25] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2016. október 11.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Székely Ákos s.k.
bíró

Kiadmány hitelül:

Horváth Anita
bíróági ügyintéző